

Preek n.a.v. Lucas 19:1-10 en Psalm 139:1-8 (zondag 6 maart 2016)

Lieve zusters en broeders

17 jaar geleden kreeg ik deze stola...het was 14 maart 1999, de roze zondag in de 40dagentijd van dat jaar. De jongerengroep van de gemeente waar ik werkte wilde een dienst houden over homoseksualiteit. De aanleiding was dat één van hen uit de kast aan het komen was. Na een aantal intensieve gespreksavonden en voorbereiding werd de dienst gehouden. We hadden er best publiciteit aan gegeven, tot Omroep Zeeland toe. De kerk was helemaal vol met mensen uit half Zeeland. We hadden een jonge organist, die voor de dienst *You never walk alone* op het orgel speelde. De jongeren hadden met veel aandacht liederen gezocht en gevonden. Zij hadden een verhaal uitgespeeld voor kinderen: een sprookje over een prinses die van haar vader moest gaan trouwen, geen prins naar haar zin kon vinden en uiteindelijk nog lang en gelukkig leefde met een stoere andere prinses. Omdat het de roze zondag van de 40dagentijd was, is deze stola gemaakt, met een bijpassend kledingstuk. Dat is nog in Biezelinge. Die jongerengroep wilde duidelijk maken: wij willen dat de kerk zo is, dat OK is, of je nu homo of hetero bent. En dat is ze gelukt. De gemeenschap van de kerk is met deze jongeren gaan staan voor een kerkgemeenschap, die een veilige plek wil zijn voor LHBTers.

Na afloop van die dienst heb ik zo veel verhalen te horen gekregen van mensen die speciaal gekomen waren. Mensen die zich niet thuis voelden in hun eigen dorp en kerk. Ouders van een lesbische dochter of homoseksuele zoon, die daar in hun kerkgemeenschap nare reacties op kregen.

Het was van te voren erg spannend of de gemeente er in meekon, het was mooi en bijzonder om dit mee te maken en mee vorm te geven. Ik was onder de indruk van alle verhalen, wat mensen mee hadden gemaakt. Ik was toch ook naïef. Ik dacht toen echt dat we naar een samenleving zouden groeien, waar alsmaar meer mensen in vrijheid en veiligheid konden liefhebben wie hen in hun hart en hun lijf gelegd was. Dat is natuurlijk niet zo gegaan. En al zou de samenleving opener, veiliger en vrijer zijn, dan nog is uit de kast komen een hele weg, een hele zoektocht en vraagt uit de kast komen geweldig veel moed. En tijd, en eenzaamheid.

Hier in Rotterdam leven verschillende godsdiensten en zo veel verschillende culturen in al hun rijkdom naast elkaar. Rijkdom, maar ook: zo veel culturen veroordelen

homoseksualiteit. De weg, om te kunnen en durven gaan leven als wie je bent, is voor heel veel stadgenoten heel erg lang. Of onbegaanbaar.

Wie ben ik? Wie mag ik zijn? Hoe kijken mensen naar mij? Wie zien zij? Mag ik veranderen? Durf ik mijzelf anders te zijn? Durf ik alles van mijzelf te zien?

Ieder van ons moet zich een leven lang verhouden tot: identiteit. Identiteit verandert vanzelf, door de jaren heen, door allerlei gebeurtenissen heen. Er zijn momenten dat we kunnen kiezen: hier sta ik voor, zo wil ik zijn. En er zijn gebeurtenissen, omstandigheden, gegevenheden, die ons voor het blok zetten: dat hoort dus nu ook bij mijn leven.

Het is om deze reden, dat we de geschiedenis van Zacheüs hebben gelezen. Zacheüs vindt zichzelf in het leven terug als een gehate man. Als een afperser van beroep, in dienst van de bezettende macht. Veel erger kan niet. Mensen kijken boos naar hem. Voor hen is hij een nietswaardig persoon. Als Zacheüs in de vijgenboom zit om Jezus te zien, dan stopt Jezus en hij kijkt naar Zacheüs. Jezus kijkt anders dan 'de mensen'. Jezus ziet veel meer in Zacheüs, wie hij is, wie hij kan zijn. Daarop spreekt hij Zacheüs aan. En Zacheüs gaat daar op in. Zacheüs waagt het er op, om te zijn wie Jezus in hem ziet. Hij waagt het om te veranderen. Het zal vast lang geduurd hebben, voordat hij genade heeft gevonden in de ogen van de mensen van zijn tijd. En misschien heeft hij die wel nooit gevonden. Want eens een dief, altijd een dief... Hij heeft wel genade gevonden in de ogen van Jezus. En daarom durfde hij zichzelf met genadiger ogen te bezien.

Gezien door Jezus, durft Zacheüs meer van zichzelf te zien, en waagt hij het, om een wezenlijker bestaan te gaan leiden. Ook al is hij waarschijnlijk al zijn welvaart en rijkdom kwijt.

Jezus ziet, wie Zacheüs is. Met zijn beperkingen, met zijn pijn, en met zijn mogelijkheden. Jezus ziet het geheim van wie Zacheüs is. En zo weet ik zeker, dat Jezus ieder van ons ziet, en kent, in het geheim van wie wij zijn. Met onze beperkingen, met onze pijn, en met onze mogelijkheden. En Jezus kijkt ons tevoorschijn. Met zijn genadige blik vraagt hij ons, om onszelf onder ogen te durven zien. En om een ander, wezenlijker bestaan te wagen. Hoe andere mensen ons ook zien, met hun opvattingen en oordelen. Wij mogen ons gezien weten door Jezus, met heel het geheim van wie wij zijn en wie wij kunnen zijn.

De geschiedenis van Zacheüs doet mij denken aan de uitleg in de Talmoed van de droom van Jakob bij Betel. Jakob is op de vlucht voor zijn broer Esau, die hij

bedrogen heeft. Bij Betel gaat hij slapen, en daar krijgt hij een droom: hij droomt van een ladder naar de hemel, waarlangs de engelen van God afdalen en weer omhoog gaan. In de Talmoed staat de vraag: Waarom al dat op en neer van die engelen?' Ze zijn verrast, vertelt deze midrasj, want wat zien zij daar liggen op aarde? Een verschoppeling, op de vlucht voor het zwaard van zijn broer, met zijn hoofd op een steen. Maar wat zien ze in de hemel? Het stralende beeld van dezelfde Jakob, gegraveerd in de troon van God. Daarom pendelen de engelen steeds maar op en neer tussen hemel en aarde. En vol verbazing vergelijken ze die beelden op hun netvlies. Is dit een en dezelfde mens? Is de verschoppeling daar beneden het koningskind geschapen naar het beeld van God? Jawel, krijgen de engelen te horen, het is dezelfde mens. Het is de verschoppeling Jakob, op weg naar zijn bestemming, op weg om te worden zoals de hemel hem ziet.

Het stralende beeld van Jakob, gegraveerd in de troon van God...een prachtige midrasj. Maar met nog meer dichtertelijke vrijheid ga ik er van uit, dat God in zijn onmetelijke troon het stralende beeld van ons allen heeft gegraveerd, en bewaart. God bewaart het stralende beeld van ieder van ons. Zoals God ons ziet, en zoals wij mogen worden. Dat is de uitnodiging. Voorbij aan hoe wij onszelf zien, voorbij aan hoe mensen ons zien. God bewaart het geheim van wie wij zijn. Dat maakt mij zeer gelukkig. Dat het wezenlijke van mij gezien en gekend wordt. Maar ook het wezenlijke van al die mensen om mij heen, met alles wat hen tegenhoudt en ingewikkeld en soms onmogelijk maakt.

Het geheim van wie wij zijn, het stralende beeld van Ilse, Ernst, Hans of wie ook, bewaard in de troon van de Eeuwige.

Dat stralende beeld van ieder van ons is daar veilig, ook al ben je in onze werkelijkheid misschien niet veilig, als wie je bent. Dat stralende beeld van ieder van ons is daar, ook als we er zelf nog amper aan durven of willen geloven. Dat stralende beeld van ieder van ons is daar, hoe verstopt en vervreemd wij hier soms kunnen leven. Wij mogen op weg gaan, om steeds meer te worden, zoals de hemel ons ziet. Ik hoop dat ogen van genade ons moed geven. De ogen van Jezus...maar hopelijk ook genadige ogen van mensen op onze weg. Het is natuurlijk onze opdracht, om onze ogen genadig voor anderen te laten zijn.

Steeds meer te worden, zoals de hemel mij ziet...*Hoe ik ook ben.*

Amen.